

Baptistkyrkan "Betania" sedd från sydost på Frölundagatan 4 (nuvarande Brogatan, tidigare Mölndalsbro 53) cirka 1910-1930-tal.

Tätt mellan kriserna för Mölndals baptister

Baptisterna grundade sin första församling i Mölndal 1908 och redan året efter blev det stormigt i föreningen. Församlingens ordförande uteslöts efter ett förhållande med en annan församlingsmedlem – och fler och större kriser skulle komma.

För 120 år sedan träffade åtta baptister i Mölndal för att bilda en förening. En av dem, Olof Falk, valdes till församlingens ordförande när den bildades 1908. Detta var dock en oväntat kort tjänst. I mars 1909 hölls ett extra församlingsmöte ”för att behandla förhållandet emellan bror Olof Falk och Syster Emma Olander vilket i enlighet med egna bekännelser var af sådan art att församlingen måste omedelbart utesluta nämnde medlemmar”.

Till slut fick båda förlåtelse och trädde in igen. Olof fortsatte även i styrelsen fram till 1937. Men följande år uteslöts han igen. Vid denna tid rådde splittring i församlingen.

Utåt handlade tvisten om hur man skulle sköta fastigheter. Församlingen hade redan byggt en lokal som kallades "Betania" och Betanias byggnadsförening upphörde 1929. Men det väckte upprörda känslor, när man tog ett beslut i maj 1937 om att en nybyggnadsfond skulle förvaltas av en separat byggnadsförening. Varför?

Dold agenda?

En del i församlingen misstänkte att pastorn, Eskil Åhgren, hade en dold agenda om att skilja församlingen från sina fastigheter för att lättare kunna överlåta dessa till den pingstväckelsevänliga Örebromissionen som brutit sig ur Svenska Baptistsamfundet år 1934. Örebroinriktningen betraktades som mer liberal; de kunde till exempel acceptera äktenskap mellan en baptist och en icke baptist, till och med en frånskild icke baptist!

Splittringen fördjupades. En motion om att uttala lojalitet mot Baptistsamfundet avslogs och när sekreteraren vägrade att underteckna ett gåvobrev för överlåtande av egendom, valde man en ny sekreterare. Så bildades Byggnadsföreningen Betania i Mölndal på ett stormigt möte i november 1937.

Hotade med uteslutning

Den missnöjda minoriteten samlade namnteckningar mot beslutet och bad om ett samtalsmöte för att reda ut meningsskiljaktigheterna. Majoriteten svarade att en bättre lösning vore en timmes daglig bön, samt att hota alla som kunde tänkas dra församlingen inför domstol med uteslutning.

När pressens intresse för konflikten ökade under 1938, beslutade församlingen att utesluta även alla som valde att tala med pressen (men när pastorn råkade bryta regeln, ansåg församlingen dock att detta var "av behovet påkallat").

Ärendet hamnade i domstol och Olof Falk var en av de 61 käranden som klagade över att under pastor Åhgrens ledning "har församlingslivet mer och mer formats efter Örebro-riktningens idéer" och att beslutet "utgör ett osympatiskt överrumplingsförsök". Intressant nog, blev församlingen nu ivrig att tala med den uteslutna gruppen för "att medverka till undanröjande av de missförstånd som nu föreligga".

En kompromiss

1939 övertalade distriktsutskottet både grupperna till en kompromiss om att dela upp församlingens egendom procentuellt mellan grupperna enligt medlemsår i församlingen. Den uteslutna gruppen konstituerade sig som Mölndals Andra Baptistförsamling. Allt verkade ha löst sig, rättsfallet lades ner och den kontroversiella pastor Åhgren lämnade sin tjänst.

Innan uppdelningen kunde ske, beslutade dock Mölndals (första) Baptistförsamlingen plötsligt år 1940 om utträde ur Baptistsamfundet. Byggnadsföreningens medlemmar bildade en ny "Salem" församling som anslöts till Örebro Missionsförening. Baptistsamfundet ansåg byggnadsföreningen som upplöst och att ingen av församlingarna kunde göra anspråk på dess egendom.

Lösningen kom ironiskt nog när Mölndals Andra Baptistförsamling bildade en ny byggnadsförening också med namnet Byggnadsförening Betania i Mölndal, med uppdrag att anskaffa och tillhandahålla fast egendom för församlingen.

Olof Falk, som var med vid bildandet av båda baptistförsamlingar, gick bort 1942. Hans dotter Sara, ägde en hattaffär i Gamla Torget, Mölndals Kvarnby. När hon dog i maj 1978, testamenterades det mesta av familjens ägodelar till Mölndals Baptistförsamling. Två år senare upplöstes Byggnadsföreningen och dess egendom överfördes till Mölndals Frikyrkoförsamling. Betania kom att rivas några år senare.

Arif Naqvi, Föreningsarkivet